

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrto leta 1 gold., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrto leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani 12. novembra 1884.

O b s e g: Razglas kranjskim živinorejcem o prodaji plemenskih goved v Lescah na Gorenjskem. — Kaj se proti trtni uši na Ogerskem, in kaj pri nas stori. — Kako nam je sadno drevje na stalnem mestu pravilno oskrbovati? — O naši živinoreji. — C. kr. kmetijska družba kranjska. — Prememba šolske postave za Kranjsko. — Deželni zbor kranjski. — Nos (povest). — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Razglas

kranjskim živinorejcem o prodaji plemenskih goved v Lescah na Gorenjskem.

C. kr. kmetijska družba kranjska bode 20. novembra t. l. dopoludne ob 9. uri v Lescah 3 plemenske junice in 2 telici rudečega belanskega plemena prodajala.

Ta živina se bode postavila na prodaj za polovico tiste cene, za katero jo družba kmetijska kupi, in se proda tistemu, kdor največ za-njo dá proti temu, da jo 1) koj plača in 2) se s pismom zaveže, jo najmanj dve leti za pleme obdržati.

K tej dražbi se zato pripuščajo samo kranjski živinorejci.

Glavni odbor c. kr. družbe kmetijske
v Ljubljani 10. novembra 1884.

Kaj se proti trtni uši na Ogerskem, in kaj pri nas stori.

Spisal R. Doléne.

Ko se je v naši avstro-ogerski državi leta 1871. trtna uš konstatirala — najprvo v Klosterneuburgu — pričela so se vsa le mogoča sredstva, katera si je kdo domisliti utegnil, upotrebovati. To tembolj, ker se je marsikomu, po tistih 150.000 frankih skominalo, katera je razpisala francoska država kakor dar za izumljenje radikalnega sredstva proti trtni uši, to je takega, katero bi uš na trtah popolnem uničilo, trti pa nikake škode prizadjalo.

Ker so se pa vsa sredstva, katera so se v tem šmisl priporočevale, za popolnem ničeva izkazala; seglo se je vsled sklepa strokovnjakov — na čelu baron Babo v Klosterneuburgu — na Avstro-Ogerskem po devastaciji ali po vničenju napadenih vinogradov. Mislilo se je namreč takrat, da je mogoče trtno uš, kjer se taista konstatira, s tem zatreti, in torej v daljnem širjenju popolnem onemogočiti; ako se napadeni vinogradi vsi globoko prekopljejo, pri tem trte vse izkopljejo ter sožgejo, in vrhu tega še vsa preko-

pana zemlja s žveplenim ogljencem napoji, z nova s trtami pa še le čez leta nasadi.

Devastirali so se tako po trtni uši napadeni vinogradi v Klosterneuburgu in po drugih krajih na Spodnjem Avstrijskem, potem na Štajarskem, Ogerskem v Istri itd. pa — brez vsega zaželenega uspeha, kajti, ako se je danes en vinograd tukaj uničil, prikazala se je uš čez par dni v desetih drugih krajih. Državo je stalo devastiranje vinogradov — kajti devastiralo se je na državne stroške — na sto tisoče forintov, pa vse zaman, ves denar je bil zavržen. Za najboljši, po devastaciji vinogradov doseženi uspeh smatral se je oni v Istriji. Govorilo in pisalo se je, da je tam trtna uš uničena — na! — letos prikazala se je pa čisto z nova, na kakih osmih, če ne še večih krajih Istre.

Ker se je končno uvidelo, da devastiranje vinogradov nič ne hasne, ako bi bili koj v pričetku skušnje Francozov posnemati hoteli, bi s tem niti pričeti ne bili smeli; seglo se je po drugem sredstvu, namreč po zmanjšanju števila trtnih uši na trti. Sklepalo se je pri tem tako-le: Da bi se uš uničila in tudi vse trte ugonobile, to ne gre, skusimo torej število uši le toliko zmanjšati, da bodo po nji napadene trte vendar še lahko živele in tudi rodile. V dosego tega segli so zopet po žveplenem ogljencu, katerega so pa tako-le rabili: Štirikrat v letu napravili so med napadenimi trtami s pomočjo posebnih železnih kolov luknje v zemljo, in vlivali so vsakokrat v vsako po 20 gramov žveplenega ogljenca, ter jo hitro zamašili. Tako porabljen žvepljeni ogljenec skazal se je na eni strani res hasljiv, on umoril je namreč, potem ko se je v zemlji v plin spremenil, toliko trtnih uši, da so trte še lahko dalje rastle in tudi rodile. — Trtam samim ni pri tem nič hudega prizadeval, kajti rabili so ga v premajhni meri.

Ali na drugi strani se je pa tudi izkazalo, da tako obravnavanje trt preveč stane, kajti žvepljeni ogljenec in delo ž njim stane toliko, da uže procenta ali pridelovalca vina staro vedro gotovo 20 forintov stane. Vsled tega zavrgel se je tudi ta način uničevanja trtne uši, kateri se je s kratka „kulturalni“ imenoval.

Po tem načinu segli so po tretjem, to je, po saditvi takih ameriških trt, od katerih je znano, da jih trtna uš ne ugonobi, ako je tudi v velikanski meri